

UTTU SERIES

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

ТОМ I

ПЕРЕКЛАД З АНГЛІЙСЬКОЇ

За загальною редакцією Олександра Кальниченка
та Леоніда Черноватого

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 81'25(031)

E64

Затверджено рішенням Ради Всеукраїнської спілки викладачів перекладу як науково-довідкове видання (протокол № 6 від 22 жовтня 2019 р.) та кафедрою перекладознавства імені Миколи Лукаша Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 4 від 21 листопада 2019 р.)

Автори українських перекладів:

Андрейчук Надія, Брегман Світлана, Вороніна Каміла, Габа Оріся, Галас Анна, Гарасим Юлія, Гребенюк Яна, Гриців Наталія, Гусак Софія, Засекін Сергій, Зінукова Наталія, Зорівчак Роксолана, Ігнатюк Галина, Кальниченко Наталія, Кальниченко Олександр, Кам'янець Анжела, Кобилецька Віра, Козачук Андрій, Кушнір Лілія, Літвіняк Олександра, Лук'янова Тетяна, Мартинюк Алла, Микитяк Надія, Молчко Оксана, Новіков В'ячеслав, Одрехівська Ірина, Ольховська Алла, Осінська Марія, Павлюк Наталія, Петрик Олеся, Расіна Анастасія, Ребрій Олександр, Рушак Олена, Савчин Валентина, Ситар Руслана, Стасюк Богдан, Сташків Галина, Тарапацька Ліліана, Теліга Антон, Фадєєв Дмитро, Черноватий Леонід, Шмігер Тарас, Шрубковська Марта, Шурма Світлана.

Загальна редакція українського тексту: Кальниченко О. А., Черноватий Л. М.

Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. / за ред.:
E64 Івз Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та
Л. М. Черноватого. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 560 с. (Серія UTTU Series).
ISBN 978-966-382-459-8 (серія)
ISBN 978-966-382-806-0

Зацікавленому читачеві пропонується український переклад першого тому однієї з найвідоміших у світі праць у галузі теорії перекладу – «Енциклопедії перекладознавства» видавництва «Бенджамінз». Перший том охоплює статті таких відомих спеціалістів у даній сфері як Ампаро Уртадо Альбір, Фабіу Альвес, Мері Снел-Горнбі, Ів Гамб'є, Даніель Гудек, Люк ван Дорслар, Дороті Келлі, Маріанн Ледерер, Кірстен Малмк'єр, Крістіана Норд, Алешандра Асіш Роза, Крістіна Шефнер та інших.

Для перекладознавців, студентів і викладачів філологічних та перекладацьких відділень (факультетів) закладів вищої освіти, аспірантів, фахівців, які прагнуть розширити власні знання у сфері перекладознавства, а також для перекладачів.

УДК 81'25(031)

ISBN 978-966-382-459-8 (серія)
ISBN 978-966-382-806-0

© John Benjamins Publishing Company, 2020
© Автори українських перекладів, 2020
© Кальниченко О. А., редагування, 2020
© Черноватий Л. М., редагування, 2020
© Нова Книга, оформлення, 2020

Зміст

Вступ	7
Автоматизований переклад (<i>Computer-aided translation</i>).....	10
Лінн Боукер і Дес Фішер (пер. Марти Шрубковської)	
Автопереклад (<i>Self-translation</i>)	17
Кьяра Монтіні (пер. Олександра Кальниченка)	
Адаптація (<i>Adaptation</i>)	22
Джон Мілтон (пер. Богдана Стасюка)	
Аудіовізуальний переклад (<i>Audiovisual translation</i>)	28
Аліне Ремал (пер. Тетяни Лук'янової)	
Багатомовність і переклад (<i>Multilingualism and translation</i>)	35
Рейне Мейлартс (пер. Роксолани Зорівчак)	
Відкритий та закритий переклад (<i>Overt and covert translation</i>)	41
Джуліан Гаус (пер. Олександра Ребрія)	
Всесвітня мережа (веб) та переклад (<i>Web and translation</i>).....	43
Дебора Фоларон (пер. Анни Галас)	
Герменевтика і переклад (<i>Hermeneutics and translation</i>)	49
Раделгундіс Штольце (пер. Надії Андрейчук)	
Глобалізація та переклад (<i>Globalization and translation</i>)	56
Майкл Кронін (пер. Оприсі Таби)	
Гумор у перекладі (<i>Humor in translation</i>)	64
Йерун Вандале (пер. Олександра Ребрія)	
Гендер та переклад (<i>Gender in translation</i>)	71
Луїз фон Флотов (пер. Алли Мартинюк)	
Дескриптивне (описове) перекладознавство (ДП)	
<i>Descriptive translation studies (DTS)</i>	77
Алешандра Асіш Роза (пер. Олександра Кальниченка)	
Дитяча література та переклад (<i>Children's literature and translation</i>).....	90
Сесілія Ольвстад (пер. Олександра Ребрія)	
Драматургічний переклад (<i>Drama translation</i>)	96
Сіркку Аалтонен (пер. Олександра Кальниченка та Наталії Кальниченко)	
Етика й переклад (<i>Ethics and translation</i>)	103
Бен ван Вайк (пер. Сергія Засєкіна)	
Етнографічні підходи (<i>Ethnographic approaches</i>)	110
Петер Флін (пер. Тараса Шмігера)	
Журналістика і переклад (<i>Journalism and translation</i>).....	115
Люк ван Дорслар (пер. Оксана Молчко)	

Закадровий переклад та дублювання (<i>Voiceover and dubbing</i>)	121
<i>Хорхе Діас Сінтас та Пілар Ореро (пер. Дмитра Фадєєва)</i>	
Ідейний підхід та громадсько-політична активність в перекладознавстві (<i>Committed approaches and activism in translation studies</i>)	127
<i>Сьобган Браунлі (пер. Наталії Гриців)</i>	
Інтерпретативний підхід (<i>Interpretive approach</i>)	133
<i>Маріанна Ледерер (пер. Яни Гребенюк)</i>	
Історія перекладу (<i>Translation history</i>).....	141
<i>Лівен Д'юльст (пер. Олександра Кальниченка)</i>	
Когнітивні підходи (<i>Cognitive approaches</i>).....	152
<i>Фабіо Альвес та Ампаро Уртадо Альбір (пер. Надії Микитяк)</i>	
Комерційний переклад (<i>Commercial translation</i>)	162
<i>Мейв Ологан (пер. Віри Кобилецької)</i>	
Комікси у перекладі (<i>Comics in translation</i>)	167
<i>Клаус Кайндл (пер. Віри Кобилецької)</i>	
Компетентність (<i>Competence</i>)	173
<i>Ампаро Уртадо Альбір (пер. Алли Ольховської)</i>	
Конференц-переклад (<i>Conference interpreting</i>)	179
<i>Робін Сетон (пер. Світлани Брегман)</i>	
Корпуси (<i>Corpora</i>)	190
<i>Сара Лавіоза (пер. Лілії Кушнір)</i>	
Літературознавство і перекладознавство (<i>Literary studies and translation studies</i>)	199
<i>Дірк Делабастіта (пер. Богдана Стасюка)</i>	
Локалізація і переклад (<i>Localization and translation</i>).....	214
<i>Рейнгард Шелер (пер. Марти Шрубковської)</i>	
Машинний переклад сьогодні (<i>Machine translation today</i>)	222
<i>Мікель Л. Форкада (пер. Ліліани Тарапацької)</i>	
Методика навчання перекладу (<i>Translation didactics</i>)	232
<i>Дороті Келлі (пер. Леоніда Черноватого)</i>	
Навчання мови та переклад (<i>Language learning and translation</i>).....	242
<i>Кірстен Малмк'єр (пер. Леоніда Черноватого)</i>	
Науковий переклад (<i>Scientific translation</i>)	249
<i>Скот Л. Монтгомері (пер. Галини Сташків)</i>	
Нетворкінг та перекладачі-волонтери (<i>Networking and volunteer translators</i>)	257
<i>Дебора Фоларон (пер. Ліліани Тарапацької)</i>	
Норми перекладу (<i>Norms of translation</i>)	261
<i>Крістіна Шефнер (пер. Олександри Літвіняк)</i>	
Одиниця перекладу (<i>Unit of translation</i>)	272
<i>Мішель Балляр (пер. Орісі Габи)</i>	
Опосередкований усний переклад (<i>Relay interpreting</i>)	277
<i>Міріам Шлезінгер (пер. В'ячеслава Новікова)</i>	

Переклад (<i>Translation</i>).....	281
<i>Сандра Галверсон (пер. Олександра Ребрія)</i>	
Переклад з аркуша: прима віста (<i>Sight translation: prima vista</i>).....	289
<i>Івана Ченькова (пер. Олеси Петрик)</i>	
Перекладацький інструментарій (<i>Translation tools</i>).....	294
<i>Дебора Фоларон (пер. Галини Ігнатюк)</i>	
Перекладацькі “помилки” (<i>Translation “errors”</i>).....	304
<i>Гюде Гансен (пер. Ірини Одрехівської)</i>	
Перекладацькі стратегії і тактики (<i>Translation strategies and tactics</i>).....	309
<i>Ів Гамб’є (пер. Лілії Кушнір)</i>	
Перекладознавство (<i>Translation studies</i>).....	318
<i>Джеремі Мандей (пер. Олександра Кальниченка)</i>	
Перенос (трансфер) і трансферні студії (<i>Transfer and transfer studies</i>).....	331
<i>Зузанна Гьонферіх (пер. Андрія Козачука)</i>	
Повороти перекладознавства (<i>The turns of translation studies</i>).....	336
<i>Мері Снел-Горнбі (пер. Антона Телігу)</i>	
Повторний переклад (<i>Множинність перекладів</i>) (<i>retranslation</i>).....	342
<i>Кайса Коскіне та Оуті Палопоскі (пер. Олександра Кальниченка)</i>	
Полісистемна теорія та переклад (<i>Polysystem theory and translation</i>).....	348
<i>Нам Фун Чан (пер. Леоніда Черноватого)</i>	
Політичний переклад (<i>Political translation</i>).....	356
<i>Шанталь Ганьйон (пер. Валентини Савчин)</i>	
Послідовний усний переклад (<i>Consecutive interpreting</i>).....	362
<i>Гелле В. Дам (пер. Юлії Гарасим)</i>	
Постколоніальні літератури та переклад (<i>Post-colonial literatures and translation</i>).....	369
<i>Пол Ф. Бандіа (пер. Світлани Шурми)</i>	
Прикладне перекладознавство (<i>Applied translation studies</i>).....	375
<i>Роза Рабадан (пер. Олени Руццак)</i>	
Програма навчання та план навчального процесу (<i>Curriculum</i>).....	382
<i>Дороті Келлі (пер. Леоніда Черноватого)</i>	
Протокол “Міркуй уголом” (<i>Think-aloud protocol</i>).....	391
<i>Рітта Яаскелайнен (пер. Каміли Вороніної)</i>	
Процес перекладу (<i>Translation process</i>).....	395
<i>Біргітта Енлунд Дімітрова (пер. Леоніда Черноватого)</i>	
Релевантність і переклад (<i>Relevance and translation</i>).....	402
<i>ФабіуАлвес і Жозе Луїс Гонсалвес (пер. Олеси Петрик)</i>	
Релігійний переклад (<i>Religious translation</i>).....	408
<i>Якобус Ноде (пер. Надії Микитяк)</i>	
Семантичні моделі та переклад (<i>Semantic models and translation</i>).....	418
<i>Пауль Кусмаул (пер. Наталі Павлюк та Олександра Кальниченка)</i>	

Семіотика і переклад (<i>Semiotics and translation</i>).....	424
<i>Убальдо Стекконі (пер. Надії Андрейчук)</i>	
Синхронний конференц-переклад і використання технічних засобів (<i>Simultaneous conference interpreting and technology</i>).....	431
<i>Ебру Дірікер (пер. В'ячеслава Новікова)</i>	
Синхронний переклад (<i>Simultaneous interpreting</i>)	436
<i>Маріак'яра Руссо (пер. Алли Ольховської)</i>	
Соціологія перекладу (<i>Sociology of translation</i>)	442
<i>Мікаела Вольф (пер. Олександра Кальниченка)</i>	
Субтитрування (<i>Subtitling</i>)	450
<i>Хорхе Діас Сінтас (пер. Тетяни Лук'янової)</i>	
Теорія усного перекладу (<i>Interpreting studies</i>).....	456
<i>Франц Пехгакер (пер. Світлани Брегман)</i>	
Термінознавство і перекладознавство (<i>Terminology and translation</i>)	475
<i>М. Тереза Кабре (пер. Ірини Одрехівської)</i>	
Технічний переклад (<i>Technical translation</i>)	486
<i>Клаус Шуберт (пер. Анжели Кам'янець)</i>	
Усний переклад (<i>Interpreting</i>)	494
<i>Франц Пехгакер (пер. Галини Сташків)</i>	
Усний переклад в медіа (<i>Media interpreting</i>).....	500
<i>Франц Пехгакер (пер. Софії Гусак)</i>	
Усний переклад для потреб громади / Усний переклад у соціальній сфері (<i>Community interpreting</i>)	504
<i>Ерік Гертог (пер. Марії Осінської)</i>	
Усний та письмовий переклад жестових мов (<i>Sign language interpreting and translating</i>)	512
<i>Лорейн Лісон і Міріам Вермеєрберген (пер. Анастасії Расіної)</i>	
Філософія та переклад (<i>Philosophy and translation</i>)	518
<i>Роземарі Аррожу (пер. Наталії Зінукової)</i>	
Функціоналістські підходи (<i>Functionalist approaches</i>).....	524
<i>Крістіана Норд (пер. Олександри Літвіняк)</i>	
Цензура (<i>Censorship</i>).....	535
<i>Деніз Меркль (пер. Валентини Савчин)</i>	
Юридичний переклад (<i>Legal translation</i>)	540
<i>Дебора Цао (пер. Руслани Ситар)</i>	
Якість перекладу (<i>Quality in translation</i>).....	546
<i>Даніель Гудек (пер. Леоніда Черноватого)</i>	

Науково-довідкове видання

Енциклопедія перекладознавства

Загальна редакція українського тексту: Кальниченко О. А., Черноватий Л. М.

Редактор *С. І. Мазур*
Комп'ютерна верстка: *Г. А. Пешков*

Підписано до друку 04.12.19. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 45,37. Зам. № 1963.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 56-01-87. Факс 56-01-88
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua